

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

TIBET

Nr. 103

Årgang 39

Vinter 2023

Indhold

Side 3: "Den store mester Gampopa og hans guru, Yogi Milarepa" (1:2), af Geshe Ngawang Dhargye.

Side 9: "Spionen - og hvordan gik det bag-
efter?" af Katrin Goldstein Kyaga

Side 12: "Træ Dragens år", af Grethe Sørvig.

Side 14: Maleriudstilling med Tashi Namgial
Februar 2024

Side 16: "Tibet-en ny frontlinje for "hvidguld-
feber" i det globale kapløb om fornybar
energi" af Gebriel Lafitte.

Side 19: Aktuelle projekter.

Side 26: "Tibet Nyt", af Grethe Sørvig.

Side 29: Digte af Gyalpo Tsering.

Side 31: Nyt fra butikken

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

Adresse: Jansvej 12, 2.tv, 2300 Kbh. S

Email: tibetanskultur@gmail.com

dstk.info@gmail.com

Web-side: www.dstk.dk

Webshop: www.tibetanskultur.dk

Telefon:

Formand, redaktion, butik: +45-20 30 38 18

Næstformand, medlemskab: (telefonid: 19:30—
21:00): +45-28 83 85 88

DSTK's bestyrelse:

Margrethe (Grethe) Sørvig (formand, butik, re-
daktør), Lillian Evang (jurist, næstformand, med-
lemsadministration), Kirsten Sundsvold, Lis Gila-
ger og Tsewang Lhundup. Suppleanter: Wangdi
Gyaljen og Anni Qvistgaard.

Revisor: FLO Regnskab.

Medlemskontingent:

Enkelt medlemskab 250 kr. pr. år

To på samme adresse 350 kr. pr. år

Kontingent, sponsorbidrag til hjælpeprojekter og
gaver til Selskabet kan indsættes på reg. nr.
9570, kontonummer 342 87 88. Swift: DAB-
DKKK, Bic/Eban: DK73 30 00 00 03 42 87 88.

Husk at skrive dit navn og "Kontingent" på din
indbetaling, samt at, hvis du betaler til et hjælpe-
projekt, skrive projektets kodeord på din indbeta-
ling. **Kontingent betales inden den 1/3 hvert år.**

Copyright© Dansk Selskab for Tibetansk Kultur
har rettigheder til alle artikler og billeder i 'Tibet',
med mindre andet er specificeret.

Redaktion: Redaktør, layout: Grethe Sørvig.
Bidragydere: Geshe Ngawang Dhargyey, Katrin
Goldstein Kyaga, Gabriel Lafitte, og Lillian Evang
(korrektur)

Forside: Thangka af Hvid Tara, bagside: Tibe-
tansk julekort fra 'Tibet World'.

Trykkeri: Sangill Grafisk APS.

Kontingent betales nu senest den 1. marts hvert år

DEN STORE MESTER GAMPOPA OG HANS GURU, YOGI MILAREPA (1:2)

Af Geshe Ngawang Dhargyey

Dansk oversættelse:
Grethe Sørvig.

Profetier

Inden yogien Milarepa begyndte at have disciple, viste Vajrayogini sig for ham i en vision. Hun sagde, at han i en ikke så fjern fremtid ville få én discipel, der var som Solen; én discipel, der var som Månen og mange andre disciple, der var som himlens mange klare stjerner. Den Sol-lignende discipel viste sig at være Gampopa (1079-1153), der også er kendt som ”Den store læge fra Dagpo”. Han blev en af Milarepas hoved-disciple, sammen med Rechungpa og flere andre.

Gampopa var ikke et almindeligt menneske. Hans tilstedeværelse i denne tidsepoke og i dette univers havde været forudsagt i mange sutraer, især i Den Hvide Lotus Sutra, i hvilken, der er en tydelig forudsigelse om hans komme:

”En dag, mens Sakyamuni Buddha levede, henvendte Buddha sig til sin discipel, Ananada, og sagde, ”Ananda, efter, at jeg er op gået i Parinirvana, vil der mod nord, i denne hemisfære, være en fuldt ordineret munk, der vil være kendt som ”Munke-lægen”. Han vil være én, der har mange inkarnationer bag sig, hvor han har været 100 procent dedikeret til Dharma-praksis, og som har haft mange åndelige lærere” – Gampopa var munk og en fuldt udlært læge, der havde et naturligt talent for medicin.

Livet som gift mand

Gampopa blev født i en lille landsby i Dagpo-regionen i Sydtibet, nær grænsen til Nepal. Hans far var en berømt læge, og han var den ældste af to brødre.

Allerede som barn viste Gampopa sig at være ekstremt intelligent. Hans far underviste ham i medicin, og han blev en meget dygtig læge. Han begyndte at studere Nyingma-skolens tekster som 15-årig, og fik efterhånden meget viden om, og indsigt i, Nyingma-traditionens belæringer, og senere også i de andre skoler indenfor tibetansk buddhisme. Han giftede sig som 22-årig med Chogmey, der kom fra en velstående familie i en nabo-landsby. De fik to børn, en pige og en dreng.

Efter nogle få år døde hans søn under en epidemi, og Gampopa tog sin søns lig med til gravpladsen og udførte de nødvendige begravelses-ritualer for ham. Da han kom hjem fra gravpladsen, fandt han også sin datter død. Kort tid efter sin datters død, fik hans unge kone flere alvorlige sygdomme. Gampopa behandlede hende med alle de medicinske metoder han havde kendskab til, og konsulterede også andre læger, og lavede forskellige helbredende ceremonier og ritualer for hende, men de havde ingen virkning. Efterhånden som hendes tilstand blev værre, mistede de alt håb. Til sidst satte Gampopa sig ved hendes seng og læste en sutra, som forberedelse til hendes død. Men hun døde ikke.

Gampopa undrede sig over hvorfor hun ikke forlod sin krop. Hvad var det, der forhindrede hendes død? Hvad var det, som hun ikke kunne give slip på i livet; det liv, der nu var uden håb om andet end konstante smerter og lidelse, der kun blev værre.

Gampopa, der havde stor medfølelse med sin kone, der var så syg, spurgte hende så forsigtigt og hensynsfuldt han kunne, ”Jeg har gjort alt jeg kunne for at helbrede dig. Jeg har konsulteret mange andre læger, brugt mange forskellige remedier og lavet utallige ceremonier og ritualer for, at du skulle blive rask, men intet har hjulpet. Alle disse metoder har ikke virket på grund af dine egne tidligere handlinger. Karma og vores spirituelle praksis fra tidligere liv har bragt os sammen. Men nu, selvom jeg elsker dig meget, meget højt, bliver jeg nødt til at spørge hvad det er, der egentlig holder dig fast her?

Hvis det er vores velstand eller nogle af de materielle ejendele, som vi har samlet, du og jeg, som holder dig fast her, eller du er meget knyttet til noget af dette, vil jeg give det væk. Jeg vil sælge det, eller give det, som en ofring til et kloster, eller jeg vil give det til de fattige. Jeg vil kvitte mig med alt, der forhindrer dig i at dø. Jeg vil gøre hvad du end ønsker, at jeg skal gøre”.

Chogmey svarede, ”Jeg er ikke knyttet til velstand eller nogle af vores ejendele. Det er ikke det, der holder mig fast. Efter min død vil du nemt kunne gifte dig igen og få mange døtre og sønner, flere end vi har haft sammen. Jeg kan imidlertid se, at den slags liv ikke har nogen mening for dig. Derfor er jeg så bekymret for dig.

Hvis du lover mig, at du, i stedet for at leve den type liv, vil blive en dedikeret Dharma-praktiserende – som er den mest effektive måde at opnå egen lykke på, og hvorigennem du også kan gøre alle bevidste væsener lykkelige – vil jeg blive i stand til at forlade dette liv, med fred i sindet. Ellers vil jeg forblive i denne tilstand i lang tid”.

”Hvis det forholder sig sådan”, sagde Gampopa, ”lover jeg, at jeg vil blive en dedikeret Dharma-praktiserende, og give afkald på et verdsligt liv”.

Chogmey svarede, ”Selvom jeg stoler på dig - for at gøre mig fuldkomment lykkelig og sikker på, at du vil overholde dit løfte, vil jeg gerne have, at du henter en, der kan bevidne det”. Gampopa bad sin onkel om at bevidne hans løfte. Stående foran sin elskede kone, med onklen som vidne, gav Gampopa sit løfte om at dedikere sit liv til Dharmaen. Dette gjorde Chogmey meget lykkelig, og hun sagde, ”Selv efter min død vil jeg passe på dig og hjælpe dig”. Derefter, og efter mange tårer, døde hun.

Gampopa forberedte en stor begravelse for sin afdøde kone. Han lavede tusindvis af Tza-tzaer - små plader, på hvilke der er trykt billeder af Oplyste væsener, på en blanding af hendes aske og pulveriseret ben fra hendes ig, blandet med ler. Den stupa han byggede til hendes ære, Chogmey Stupaen, står stadigvæk i Tibet.

Nu, hvor Gampopa var efterladt alene, delte han al sin velstand i to lige store dele. Den ene del solgte han, og de penge han fik for dette, ofrede han til De Tre Juveler (Buddha, hans Lære og de praktiserende), og til de mindre bemidlede. Han beholdt den anden del til at leve af, og til at understøtte sin spirituelle praksis.

En dag kom den onkel, der havde være vidne da Gampopa gav sit løfte til Chogmey, på besøg. Han havde forventet at finde Gampopa i dyb sorg over sin elskede kone. Han var kommet for at give ham råd, for at fortælle ham, at han ikke skulle bekymre sig, og for at trøste ham ved at forklare hans situation i lyset af karmas lov.

Gampopa svarede, at han overhovedet ikke bekymrede sig. Tvært imod var han lykkelig over, at hans kone endelig havde fået fred. Onklen, der blev meget vred over at høre dette, greb en håndfuld sand på jorden og smed det i Gampopas ansigt. ”Hvad mener du?”, råbte han grædende. ”Du kunne ikke have fundet en bedre kone, hun var sådant et smukt menneske!”

Overrasket over onklens eksplosion, spurgte Gampopa ham, ”Hvad er du for et vidne? Var du ikke der da jeg lovede at hengive mig til Dharma-praksis? Lyttede du overhovedet ikke?” Onklen blev meget skamfuld, og sagde, ”Det er jo rigtigt nok. Selvom jeg er en gammel mand, husker jeg sjældent at lave Dharma-praksis, mens du, der er så ung, er så besluttet på at følge den åndelige vej. Jeg ville blive så lykkelig, hvis jeg på nogen måde kunne hjælpe dig.”

Livet som munk og studier under Kadampa-mestre.

En dag pakkede Gampopa en stor ration mad og lidt tøj, fast besluttet på at leve som eremit. Uden at fortælle hverken venner eller familie om det, forlod han sin landsby og rejste til Penpo-regionen for at finde en guru.

Ikke længe efter mødte han Shawa-lingpa, en medfølelse lama fra Kadampa-traditionen, og bad ham om at give ham både novice- og den fuldt ordineret munke-indvielse. Han blev fuldt ordineret munk, og fik munke-navnet Sönam-rinchen. Som munk praktiserede han intenst sammen med flere Kadampa Gesher, og mediterede og studerede under dem.

Han gik ofte i flere dage uden mad eller en dråbe vand, fuldstændigt absorberet i den lyksalighed, som hans perfekte koncentration gav ham. Gampopa opnåede et sådant niveau af samadhi, at han var i stand til at sidde i syv dage i dyb meditation. Således havde Gampopa allerede en stor indsigt i, og tillid til, sin Dharma-praksis inden han begyndte at søge efter sin guru, Milarepa.

Han havde modtaget og praktiseret alle Kadampa-belæringer, og havde nogle meget specielle drømme, for eksempel om, at han havde opnået det tiende bodhisattva-trin. Han drømte ofte, at en blå yogi med en spadserestok placerede sin højre hånd over hans hoved, og nogle gange spyttede på ham. Fordi han troede, at dette var et tegn på, at en ondsindet ånd forsøgte at skabe forhindringer for hans Dharma-praksis, lavede han en intens tilbageskrækning på buddha-aspektet Migyö-ba (sanskrit: Achala) – ”Den Ubevægelige”.

Migyö-ba er et vredt, beskyttende buddha-aspekt, som især Kadampa-praktiserende mediterer på for at fjerne alt, der skaber forhindringer for deres praksis. Men efter tilbageskrækningen blev drømmen endnu stærkere, endnu mere livagtig, og han havde den endnu oftere. Lidt vidste han, at dette var et tegn på, at han snart skulle møde sin fremtidige guru, den store yogi Milarepa.

Mødet med Milarepa

Første gang Gampopa hørte Milarepas navn, cirkumbulerede han en stupa, da han overhørte en samtale mellem tre tiggere. Den ene beklagede sig hele tiden over den hungersnød, der plagede landet på den tid og, at han ikke havde spist i flere dage. En anden svarede, at de burde skamme sig, og lade være med at tale om mad hele tiden. Hvis den munk, der cirkumbulerede stupaen hørte dem, ville det være meget pinligt. ”Og desuden”, sagde han, ”er vi ikke de eneste, der ikke har noget at spise. Der er en stor, berømt helgenagtig yogi, Milarepa, der aldrig har noget mad, og blot lever i bjergene, totalt dedikeret til Dharma-praksis. Han beklager sig aldrig over, at han ingen mad har. Vi burde alle bede til, at vi må udvikle et dybt ønske om at leve et så enkelt liv som ham.”

Da Gampopa hørte Milarepas navn, blev han fyldt med lyksalighed. Han fortalte dette til sin lærer, som sagde, ”Jeg har hele tiden vidst, at du havde tæt karmisk forbindelse med en sådan meditations mester. Rejs til ham, og alt vil blive succesfuldt.”

Den nat kunne Gampopa ikke sove. Det meste af natten bad han intenst om, at han måtte møde den store yogi Milarepa umiddelbart. Da han endelig faldt i søvn, havde han en meget speciel drøm, hvor han hørte lyden fra en hvid konkylie, der lød som om, den var den højeste lyd på jorden. Han fortalte også dette til sin lærer, der svarede, ”Dette er et ekstremt positivt tegn. Du burde begynde at lede efter Milarepa med det samme.”

Gampopa løb hen til det sted hvor de tre tiggere campede, og spurgte om de kendte Milarepa personligt, og om de vidste hvor han boede, og hvis så, om de kunne vise ham vejen. Han fortalte dem, at han havde 500 gram guldstøv, og ville give dem halvdelen, og spare resten som ofring til den store guru, når han

mødte ham, hvis blot de viste ham hvor Milarepa boede. Den ældste tigger sagde, at han kendte Milarepa, og gik med til at vise ham vejen til Milarepas hule.

Den ældste tigger var imidlertid en bedrager, og på vejen tilstod han, at han ikke kendte vejen til hulen. Han påstod, at han ikke var helt rask og, at han derfor ikke kunne følge Gampopa videre på vejen. De ankom til et sted hvor der ikke var nogen bebyggelse, og ingen mennesker eller dyr, der var helt øde. Tiggeren forlod Gampopa, og han var nu helt alene. Han fortsatte med at gå i dagevis, uden mad, til han til sidst mødte en gruppe handelsrejsende.

Gampopa spurgte den ene af dem om han vidste hvor han kunne finde Milarepa. Handelsmanden svarede, at han kendte Milarepa. Han fortalte Gampopa, at Milarepa ofte flyttede fra hule til hule, og fra landsby til landsby, men at han for tiden opholdt sig i en bestemt landsby, i en bestemt hule. Manden pegede hen mod hulen, og gav den fremtidige discipel eksakte instruktioner om, hvordan han kunne nå derhen. Overvældet af glæde og taknemmelighed gav Gampopa handelsmanden et langt kram.

Det var en lang rejse hen til hulen. Det tog flere dage, og da han rejste uden mad, faldt han til sidst bevidstløs om på stien. Da han kom til sig selv, tænkte han, at han ikke havde den gode karma at møde denne store yogi, og han var sikker på, at han var ved at dø. Så han samlede sine hænder foran sit hjerte, og med den dybeste taknemmelighed og respekt, bad han om, at han ville blive genfødt som menneske, og som Milarepas discipel.

Mens Gampopa lå på jorden og ventede på at dø, så en af Kadampa-mestrene ham, og kom over for at hjælpe. ”Hvad laver du her?” spurgte han, og Gampopa svarede, ”Jeg leder efter den store lærer Milarepa. Jeg har rejst i mange dage uden mad og drikke. Nu føler jeg, at jeg er ved at dø, og jeg er ked af, at jeg ikke har karma til at møde denne guru.” Kadampa-mesteren hentede vand og mad til ham, og fortalte derefter Gampopa hvor Milarepa boede.

Da han kom frem til landsbyen, spurgte han flere personer om, hvordan han kunne komme til at møde denne guru, og hvordan han kunne modtage de særlige belæringer, som han ønskede sig. Til sidst mødte han en person, der selv var en stor mester, og som var discipel af den Oplyste yogi. Gampopa fortalte ham, at han havde et stort ønske om at møde denne guru og modtage hans belæringer.

Mesteren fortalte ham, at han ikke kunne møde den store yogi lige med det samme, men sagde, at han blev nødt til at vente nogle få dage og, at han ville blive testet først.

Yogi Milarepa (1052—1135)

Nogle få dage inden havde Milarepa holdt et møde med sine disciple, hvor han fortalte dem om Gampopas ankomst i nær fremtid. Han havde fortalt dem, at han forventede besøg af en fuldt ordineret munk, der også var læge der, efter at have studeret under ham, ville modtage alle belæringer og sprede dem i alle de ti retninger. Milarepa havde fortalt dem om en drøm han havde haft natten inden, i hvilken munke-lægen havde givet ham en tom glasvase. Milarepa, der i drømmen havde fyldt vassen med vand mente, at drømmen var et tegn på, at Gampopa ville komme og modtage belæringerne med et åbent og modtageligt sind og, at Milarepa ville fylde hans sinds vase med de komplette belæringers og hans indsigts nektar.

Milarepa var derefter brudt ud i en lykkelig latter og sagt, "Nu er jeg sikker på, at Buddha Dharmaen vil sprede sig som en sol i alle retninger." Derefter havde Milarepa sunget for dem, der var samlet rundt ham: "Den hvide løves mælk er utvivlsomt næringsrig, men én, der ikke har smagt den før, vil ikke få gavn af den. Man skal smage den selv – om det så kun er én dråbe – og derefter vil man få den næringsrige effekt. Det samme gælder for mine belæringer. Først bliver du nødt til at få erfaring med dem, og derefter vil de give næring".

"Der er ingen tvivl om værdien af, og dybden i, de belæringer, der kommer fra Tilopa og Naropa. Men hvis man ikke mediterer på dem, vil man ikke forstå den dybde de har. Kun efter at have mediteret på dem, og fået en ægte oplevelse af dem, kan man fatte deres dybde. Min store faderlige guru, Marpa, har bragt belæringerne fra Indien, og jeg, yogien, har mediteret på dem. Jeg har testet sandheden i disse belæringer, og har således fået erfaring med dem."

"En hvid løves mælk skal have en særlig beholder. Den kan ikke hældes over på en almindelig beholder. Hvis den hældes over i en lerkrukke, vil krukken sprække i det øjeblik mælken berører bunden af krukken. Til denne skoles omfattende og dybe belæringer kræves en særlig praktiserende. Jeg nægter at give linjens belæringer til hvem som helst, der ikke er rede for dem. Jeg vil kun give dem til personer, der er helt udviklet og rede for dem, og praksissen af dem."

Disciplene spurgte Milarepa, "Hvornår kommer den person du har drømt om?" Milarepa svarede, "Han vil nok komme dagen efter i morgen. Han har været faldet bevidstløs om, og han har bedt om min hjælp. Jeg brugte mine overnaturlige evner til at guide ham her til."

Den næste dag brød Milarepa ud i periodiske latteranfald under en meditation, sammen med sine disciple. En trofast kvindelig discipel blev forskrækket over dette, og krævede, at han forklarede sig. "Hvad er årsagen til dette? Nogle gange er du så alvorlig, og andre gange griner du. Du bliver nødt til at forklare den-

ne opførsel, da folk kan tro, at du er blevet sindssyg. Hvad sker der? Du skal ikke spille mystisk her, men forklare dette for os, klart og tydeligt."

Milarepa svarede, "Jeg har det udmærket. Min mentale tilstand er helt normal, og jeg forsøger ikke at skjule noget eller spille mystisk. Jeg ser noget sjovt ske med en af mine disciple, der er på vej for at besøge mig. Først besvimeede han, og nu har han sår og smerter over det hele, men han er ved godt mod, og arbejder hårdt, og gennemgår meget for at komme til mig. Synet af dette får mig til at le. Jeg er lykkelig, og samtidigt synes jeg det er meget sjovt."

"Han vil nå frem til denne landsby snart, og den der inviterer ham ind i sit hjem, det være sig en kvinde eller en mand, vil nå Oplysningstilstanden inden længe på grund af hans velsignelse. Den generøse kvinde eller mand, der gør dette, vil opnå meget stor indsigt og mange overnaturlige evner, der vil blive brugt til at nå deres spirituelle mål meget hurtigt."

Gampopa ankom til landsbyen nogle dage senere, meget svag og syg. Tilfældigvis tilhørte det hus han først kom frem til, den før nævnte kvindelige discipel. Hun ventede ham, og kom ud med én gang hun så ham. Hun spurgte ham hvem han var og hvad han ville. Gampopa fortalte alle detaljer om sin rejse og om, at han ledte efter Milarepa. Kvinden vidste med det samme, at dette var den discipel Milarepa havde fortalt dem om. Hun inviterede ham indenfor, og gav ham, i det hun huskede Milarepas forudsigelser, mange ofringer.

Kvinden underholdt Gampopa med fortællinger fra Milarepas forudsigelser. Hun sagde, "Din lama har ventet på dig. Han har fortalt os alle sammen om dig. Han fortalte, at du besvimeede og, at han sendte dig mirakuløs assistance og hjælp, og han kan næsten ikke vente til du kommer. Du kan gå og besøge ham med det samme, og du vil få en varm modtagelse."

Gampopa blev lidt opblæst over al den ros, og tænkte, "Åh, jeg må være en meget stor person, siden min lærer har ventet på mig." Da Milarepa så den stolthed, der opstod i Gampopa, ville han ikke engang se på ham i en måned. Han negligerede og ignorerede ham med vilje, og Gampopa var nødt til at finde et andet sted at bo.

Da der var gået to uger, tog kvinden ham med til Milarepas hus og spurgte Milarepa om han ville møde Gampopa. Milarepa sagde ja. Da Gampopa ankom, sad Milarepa i midten, Rechungpa sad ved hans side, i samme højde, som ham selv, og på hans anden side, og i samme højde, sad en anden discipel. De bar alle det samme tøj, der var helt hvidt. De lignede alle hinanden, havde samme ansigtsudtryk og sad i den samme stilling. Milarepa ventede for at se om Gampopa vidste hvem han var.

Milarepa gik ind i en meditativ tilstand i nogle få sekunder, hvorefter han stak sin hånd ind i bunken med guldstøv, som Gampopa havde ofret til ham, tog noget af det i sin hånd og smed det op i luften: ”Jeg ofrer dette til min guru Marpa.” deklarerede han, og idet han gjorde det, blev luften fyldt med lyden af torden, og af lyn, der skar igennem luften. Der opstod en regnbue og mange andre positive tegn.

Milarepa havde drukket noget chang, et stærkt alkoholisk bryg, fra sin Kapala, en kop lavet af et menneskekranie. Han gav Kapalen med spiritussen i til Gampopa, der først tøvede, da han, som fuldt ordineret munk havde afgivet løfte om at afstå fra at drikke alkohol. Han blev flov over at sidde der foran alle de andre disciple. Milarepa sagde, ”Lad være med at tænke mere over det. Drik det, jeg giver dig.” Og uden at tøve, drak Gampopa alt, der var tilbage i koppen.

Milarepa gik ind i en meditativ tilstand i nogle få sekunder, hvorefter han stak sin hånd ind i bunken med guldstøv, som Gampopa havde ofret til ham, tog noget af det i sin hånd og smed det op i luften: ”Jeg ofrer dette til min guru Marpa.” deklarerede han, og idet han gjorde det, blev luften fyldt med lyden af torden, og af lyn, der skar igennem luften. Der opstod en regnbue og mange andre positive tegn.

Milarepa havde drukket noget chang, et stærkt alkoholisk bryg, fra sin Kapala, en kop lavet af et menneskekranie. Han gav Kapalen med spiritussen i til Gampopa, der først tøvede, da han, som fuldt ordineret munk havde afgivet løfte om at afstå fra at drikke alkohol. Han blev flov over at sidde der foran alle de andre disciple. Milarepa sagde, ”Lad være med at tænke mere over det. Drik det, jeg giver dig.” Og uden at tøve, drak Gampopa alt, der var tilbage i koppen.

Da Milarepa spurgte hvad han hed, svarede han Sönam-rinchen; det navn hans Kadampa mester havde givet ham. Milarepa syntes det var et meget gunstigt navn: Sönam betyder ”positiv kraft”, og Rinchen betyder ”stor juvel”. Så han var Den Store Juvel med Positiv Kraft. Derefter fremsagde Milarepa kærligt et lovprisende vers, hvor han inkluderede hans navn. Dette gentog han tre gange. Gampopa følte, at det navn han havde fået var meget vigtigt og betydningsfuldt.—Fortsættes i næste nr.

10 % Rabat på tibetanske horoskoper til medlemmer Dansk Selskab for Tibetansk Kultur.

Der bliver hurtigt lang ventetid både på Fødsels- og Års-horoskoper, så jo før man bestiller, desto kortere ventetid.

Tibetansk Astrologi

Tibetansk Fødselshoroskop, inkl. Års- og Retningshoroskop, Planet-perioder og en tibetansk Månekalender (ca. 50-55 sider): 1500,00 Kr.

Tibetansk Fødselshoroskop, uden Års- og Retningshoroskop, Planet-perioder og tibetansk Månekalender (ca. 40 sider): 1200,00 Kr.

Tibetansk Års-horoskop, inkl. Retningshoroskop, Planet-perioder og en tibetansk Månekalender (ca. 20 sider): 700,00 Kr.

Tibetansk Parhoroskop: 500,00 Kr.

Tibetansk Retningshoroskop: 100,00 Kr.

Tarot-læsning (40 års professionel erfaring) 2 timer: 1100 Kr.

**Astrolog og Tarot-læser
Grethe Sørvig
telefon: +45-20 30 38 18
E-mail: grethesorvig@gmail.com
www.tibetanskastrologi.dinstudio.se**

*Dorjee Gyantsan, dømt for spionage.
Foto: privat eje.*

Den 10. marts i år er en gruppe tibetanere og Tibetvenner samlet på Mynttorvet i Stockholm, til den årlige demonstration mod Kinas okkupation af Tibet. Som vanligt er det koldt, luften er fugtig, det blæser og der falder en blanding af sne og regn. De tibetanske flag og bedeflag blafre.

Plakater med tekster som, ”64 års kinesisk okkupation af Tibet”, ”Sveriges ansvar nu! Støt Tibet!” ”Vær en stemme for dem, der ikke har en!” ”Udnævn en EU-koordinator for Tibet”. Et banner med teksten, ”Save Tibet” er blevet rullet ud. Flere af demonstranterne skjuler deres ansigter med masker, noget der i denne tid kan skyldes risikoen for smittespredning, men hvis egentlige årsag er, at man ikke våger at vise sit ansigt.

Gruppen er samlet for at lytte til taler inden de skal marchere mod Udenrigsdepartementet. Pludseligt opstår der uro, og man hører råb fra demonstranterne. Man ser den spiondømte Dorjee Gyantsan passere, mens han ser sig nysgerrigt omkring. En tibetaner råber: ”Hvad laver du her?!” Spionen kalder en anden tibetaner til sig, man han holdes tilbage af de andre. Samtidigt står der to kvinder med kinesisk udseende og fotograferer.

En af de demonstrerende forsøger hurtigt at få fat på sin mobiltelefon, for at fotografere spionen, men han vender hurtigt om, og forsvinder ind i folkemængden, på vejen op mod Rigsdagshuset. Dette blev bevidnet af Anita Haglin fra Svenska Tibetkommittén.

Nu er der næsten gået tre år siden han blev løsladt fra fængslet. Så hvad er der sket bagefter? Men først lidt baggrund.

Spionen bliver arresteret

Den 26. februar 2017 omringer agenter fra Säpo (den svenske ækvivalent til PET, red.) en mand i

SPIONEN

- og hvordan gik det bagefter? - Nogle betragtninger -

**Af Katrin Golstein Kyaga,
forsker og professor i interkulturel
pædagogik.**

Dansk oversættelse: Grethe Sørvig.

Nynäshamn, idét han går i land fra Polen-færgen. Manden er, ifølge egne oplysninger, tibetansk flygtning, og fik asyl i Sverige for 15 år siden. Säpo kører ham direkte til Kronobergs-arresten i Stockholm. Efter en måneds varetægtsfængsling er de, i flg. svensk lov, nødt til at løslade ham. Lidt over et år senere dømmes han til 22 måneders fængsel for grov, ulovlig efterretningsvirksomhed mod person, dvs. flygtningespionage.

Han afsoner sin straf på Mariefred-anstalten. Men i det øjeblik han går ud igennem fængslesporten, står Säpo klar og venter på ham. Dette sker den 14. maj 2020. Han køres direkte til arresten i Sollentuna. Der opholder han sig i påvente af livstids-udvisning fra Sverige. Men Säpo lykkes ikke med at komme af med ham. Kina nægter at tage imod ham, og påstår til og med, at han ikke engang er kinesisk statsborger. Manden selv vil heller ikke rejse hjem – af forståelige grunde. Så han bliver værende i Sverige.

Dette kan man læse mere detaljeret om i Tobias Andersson Åkerbloms bog, *'Draken – när Kinas pengar och spioner kom til Sverige'* (Mondial forlag, 2022, red.). Magasinet 'Tibet' (nærværende medlemsblads svenske navnesøster, og Svenska Tibetkommitténs medlemsblad, red.) havde også en artikel om spionen, skrevet af Peter Dahlin, i nr. 1/2 2021.

Hvem er spionen egentlig?

Hvem er denne mand, der mod generøs betaling har spioneret på dem, som han påstår er hans landsmænd? En mand, der har forårsaget, at slægtninge af dem, der har troet sig at være hans venner, bliver truet og mishandlet i Tibet. Er han overhovedet tibetaner? Journalisten Andersson Åkerblom betvivler dette. Det gør også mange tibetanere.

Demonstrationen den 10 marts 2023, hvor Dorjee Gyantsan dukkede op. Foto: Svenska Tibetkommittén.

Andersson Åkerblom hævder, at manden taler rigskinesisk, baseret på den nordlige Beijing-dialekt, og at man kan høre, at han har lært dette i tidlig alder. ”Hans kendskab til kinesisk ordbrug og kraftudtryk styrker dette indtryk yderligere. Han taler ganske enkelt, som en kineser”, skriver han. Manden påstår sig være fra Amdo i nordøst Tibet (ca. tilsvarende den kinesiske provins Qinghai). Han taler og skriver også tibetansk, både Amdo-dialekt, som man taler i hans hjemtrakter, og ”rigs-tibetansk”. Sidstnævnte med lidt Amdo-accent.

Da han kom til Sverige på et fremmedpas, hed han Abdul Ma, men han ændrede omgående sit navn til Dorjee Gyantsan, et tibetansk navn. Da Dorjee blev arresteret, og Säpo ransagede hans lejlighed, fandt de tre forskellige legitimations-dokumenter med hans foto.

Dorjee oplyser, at hans far var hui, kinesisk muslim, og at hans mor var tibetaner. Hun viste sig at være medlem af kommunistpartiet, og i familie med en politichef. Han oplyser selv, at han er uddannet på en politihøjskole, i tillæg til en række andre uddannelser. Alt dette gør den historie, som Dorjee fortæller om sin flugt underlig. Han påstår, at han har deltaget i en demonstration for tibetansk autonomi, men kan ikke redegøre for hvornår demonstrationen fandt sted. En anden uforklarlig omstændighed er, at den person, der blev FN-kvoteflygtning, og på hvis fremmedpas Dorjee kom til Sverige, var 159 cm lang, mens Dorjee er 170 cm. Meget taler således for, at Dorjee har stjålet en anden

persons identitet. Disse mystiske omstændigheder er årsagen til, at anklageren, der tjenestegjorde under retssagen mod Dorjee tvivler på, at han er flygtning og, at Kina meget vel kan have plantet ham i Sverige. Selv Säpos chef mistænker, at han allerede blev hvervet som spion i Kina, og betragter det som en fejltagelse, at han er sluppet ind i Sverige.

Forsøg på at komme ind i varmen igen.

Hvad er der så sket siden spionen blev løsladt? Han har fået tilladelse til at komme hjem til sin kone og børn igen. Han påstår – igen og igen – at han er uskyldig og, at hvis han nu havde spioneret, betragter han sin straf, som overstået. Men hvem stoler på en person, der bevisligt har haft kontakt med mindst tre kinesiske efterretningsagenter, og lovet at fremskaffe information om de tibetanere, der rejste til Tjekkiet i 2016, da Xi Jinping skulle besøge landet? Dette aflyttede Säpo pr. telefon.

Han rejste regelmæssigt til Finland og Polen for at møde kinesiske efterretningsagenter, og hvert besøg resulterede i indsætning af store beløb på hans bankkonto. Det, han har fortalt om tibetanere i Sverige, har altså været en god del penge værd for de kinesiske myndigheder.

Efter, at Dorjee Gyantsan er blevet løsladt, kalder han sig Dorjee Tsering. Hans Facebook-side med fotos af hans familie og tibetanske venner i Sverige er den samme, som Dorjee Gyantsan havde, så han og

Dorjee Tsering er åbenbart samme person. På et sort-hvidt foto på hans Facebook ser man, ifølge ham selv, hans mor klædt i en tibetansk dragt, stående foran et højhus i Shanghai. Men fotoet er gammelt – det ser ud til at være fra 50'erne eller endnu ældre. Har han virkelig ikke et nyere foto? Man kan ikke lade være med at undre sig over om det virkelig er hans mor.

Hele Facebook-siden giver indtryk af, at han konstruerer et billede af sig selv som en tilforladelig tibetaner. Oplysningerne om, at han har gået på en politihøjskole, som man kunne se på hans Facebook-side før, samt en stor mængde kinesisk tekst, er forsvundet. Til trods for, at hans far var kineser og, at han taler kinesisk som om det var hans modersmål, har han knapt nogen kinesiske Facebook-venner.

Siden han blev løsladt, har han forsøgt at nærme sig den tibetanske flygtningegruppe igen. Han dukker op til sammenkomster og fester. Mens mange tibetanere nægter at have noget med ham at gøre, er andre høflige og lader som ingenting. Da Penpa Tsering, den nyudnævnte Sikyong (den tibetanske 'premierminister') i eksil, besøgte Sverige, bad spionen om at få deltage på mødet. Men Svenska Tibetkommitténs formand, Mattias Bjørnerstedt, nægtede ham adgang. En mand kunne dog ses stå og filme udenfor hotellet.

Mine betragtninger

Selv undrer jeg mig over, hvordan Dorjee overhovedet våger at vise sig iblandt tibetanere til en demonstration den 10. marts. Lige 10. marts symboliserer både Tibets tabte selvstændighed og kampen mod Kinas okkupation af Tibet. Det var på denne dag for 64 år siden, at tibetanerne i Lhasa startede deres fælles oprør mod Kina i Tibet, hvilket resulterede i tusindvis af menneskers død, og Dalai Lamas flugt fra Tibet.

At han som dømt spion dukker op lige den 10. marts indebærer bestemt en stor risiko for at få en omgang klø. Det er mildt udtrykt en provokation at ankomme lige på den dato. Måske ville Dorjee faktisk deltage i demonstrationen, og som John Le Carrés helt i spion-thrilleren "Spionen, der kom ind fra kulden", holde op med at spionere, og komme ind i varmen. Eller så tvinger Kina ham til at fortsætte med at spionere. Det, at han dukkede op, kan jo også være en måde at skræmme tibetanerne til tavshed.

En tibetaner jeg spørger siger, at selvfølgelig kom han for at spionere. I en samtale med journalisten Tobias Andersson Åkerblom, spørger jeg hvad han tror.

'Han var måske bare nysgerrig'.

'Men tror du han kom for at spionere?'

'Det indebærer jo en stor risiko, med tanke på, at han er dømt for spionage. Han skal registrere sig hos po-

litiet på alle hverdage. Sådan var det i hvert fald da min bog udkom i september. Så de overvåger ham nok'.

Selv undrer jeg om det ikke er sådan alligevel, at de kinesiske myndigheder tvinger Dorjee til at spionere. Måske ville han vise dem, at han faktisk spionerede, ved at vise sig på Mynttorvet. Men hvis Kina ville have informationer om demonstrationen, burde de da kunne finde mere diskrete måder at gøre det på, end at sende en spiondømt person til demonstrationen.

Når jeg spørger Andersson Åkerblom om dette, har han den indsigelse, at Dorjee faktisk har en unik viden, fordi han kan genkende de fleste af tibetanerne. Men han har en anden teori: 'Det kan jo også være, at han ville vise de svenske myndigheder, at han har deltaget i en demonstration, og derfor bør få tilladelse til at blive i Sverige'.

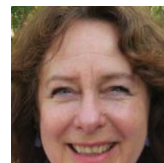
Det er naturligvis risikabelt at fortsætte at spionere, når man allerede er dømt for spionage, men Kina tager intet ansvar for sin spion, så det er meget muligt, at de tvinger ham. Det spiller ingen rolle for dem om han kommer i fængsel igen. Som Andersson Åkerblom skriver om afslørede spioner så "smides man væk, som brugt slikpapir, når de ikke kan udnytte en længere."

Desuden mistænkte Säpo allerede i 2009, at Dorjee var spion, men de holdt op med at observere ham. Først mange år senere, da Dorjee var begyndt at rejse til Finland og Polen, genoptog de overvågningen. Så intet står i vejen for, at Dorjee, selv nu, kan fortsætte sin spionvirksomhed uden, at Säpo er klar over det.

Mine betragtninger om Dorjees situation er naturligvis spekulationer, men én ting er sikker: den, der er havnet i den kinesiske efterretningstjenestes net, kan have svært ved at slippe ud igen. Jeg ville nødtigt befinde mig i Dorjees sted.

- Artiklen har tidligere været publiceret på svensk i Svenska Tibetkommitténs medlemsblad, "Tibet" nr. 1/2 2023. Oversættelse og publicering af artikel og fotos er gjort med tilladelse. -

Om forfatteren

Katrin Goldstein Kyaga (1946) er forsker og professor i interkulturel pædagogik, og har udgivet et tital bøger om pædagogik, fred og Tibet.

Træ Dragens år

Af Grethe Sørvig, tibetansk astrolog
og formand for DSTK

Dragen er heldig, impulsiv, entusiastisk, festlig og farverig, men også krævende. Den har en høj standard, og kræver det samme af andre. Det bliver således både et festligt og farverigt år, fyldt med energi, godt humør og festlige sammenkomster, men også et krævende år. På grund af Dragens held, bliver dette også et år hvor dens energi vil give mere eller mindre held til alle.

Dragens år er de store begivenheders år, og pga. Træ-elementets indflydelse, vil uenigheder primært løses via forhandlinger, hvor der vil være fokus på retfærdighed, demokrati og tolerance. Træ-elementets indflydelse vil give et godt overblik og en tendens til at man helst vil holde sig midt på vejen.

Da man siger om Dragen, at fordi den er så åbenhjertig og fortæller om det meste, der foregår både i dens indre og ydre liv, og om hvordan den forholder sig til det, er den ikke særligt neurotisk. Året vil således bære præg af åbenhjertig kommunikation, hvor der vil være empati og forståelse mellem mennesker.

Da Dragen også er idealistisk vil der være højlydt, farverig, stærk og imponerende kamp for menneskerettigheder og demokrati.

Dragen er en modig fighter, og giver sig helst ikke før den er død, ganske enkelt. Enten det gælder kamp for menneskerettigheder eller det modsatte. Dragen kan også, på grund af sin impulsivitet, have en tendens til at angribe uden at have baglandet i orden.

Det bliver således et år, hvor man vil opleve, at verdens ledere kan opføre sig impulsivt, egoistisk, irrationelt og manipulerende, hvor de er svære at stille tilfreds, og altid vil have mere. Alt sammen Dragens negative sider. Men samtidigt vil der være millioner af positive personer og organisationer, der vil kanalisere Dragens positive sider, som fx idealisme, mod og kraft, og som ikke vil stille sig tilfreds før retfærdigheden, set med humanistens øjne, sker fyldest.

Således er Dragens år et udmærket år at starte retssager mod dem, der misbruger deres magt, og/eller forsøger at ødelægge demokratiet. Dragens engagement, energi og mod gør, at man vil bide sig fast og blive ved, til de demokratiske og humanistiske kræfter har vundet, eller i hvert fald har vundet land, og bliver en kraft man tvinges til at regne med.

Årets Mewa, Blå 3 er forbundet med Vand-elementet, som bla. repræsenterer intuitiv kommunikation. Det bliver således et godt år for kommunikation og formidling. Blå 3 giver en ungdommelig, entusiastisk, uafhængig, social og positiv energi. Som Dragen, repræsenterer den også impulsivitet, stædighed og en stærk psyke.

Blå 3 er forbundet med Buddha Vajrasattva, der repræsenterer essensen af alle oplyste Buddhaer; dvs. det højeste niveau i den åndelige verden. Der er således i år en åben dør til den guddommelige verden, der vil give menneskeheden visdom, kraft, renelse og beskyttelse, og give os kraft og velsignelse til at kæmpe for, at det gode og positive må vinde over negativitet og uvidenhed.

De 12 kinesiske tegn i Træ Dragens år 2024

Tibetansk år: 2151

Haren

Haren vil få et lykkeligt, men hektisk år, både privat og karrieremæssigt. Økonomisk vil det blive et neutralt år, uden store udsving i nogen retning. Haren vil i år få nye indflydelsesrige venner, der vil hjælpe og støtte den.

Dragen

Et rigtigt godt og spændende år for Dragen, der vil opleve stor succes og held, samt karrieremæssig fremgang. Den bør dog passe på med at påtage sig mere, end den kan klare, samt at love mere end den kan holde.

Slangen

Slangen vil opleve en del forhindringer, men vil samtidigt få et spændende år. Karrieremæssigt og økonomisk vil der ikke være de store udsving. Den bør være forsigtigt med, hvem den deler sin succesoplevelser med, da jaloux kolleger og konkurrenter kan stikke kæpper i hjulene for den. De fleste forhindringer vil være overstået når sommeren kommer, og det kølige efterårs vejr vil bringe gode nyheder.

Hesten

Det bliver et blandet år. Mange uafsluttede temaer kan gøre den stresset, hvilket kan påvirke dens helbred. Den vil gøre klogt i, ikke at forvente det værste, da Dragens energi har en tendens til at blæse alt ud af proportion. Hesten bør i stedet forsøge at se det positive i alle situationer, skabe nye venskaber og holde sig væk fra dem, der ikke under den ro og succes. Dragen vil give Hesten held.

Fåret

Det bliver et travlt år for Fåret, og dens held vil holde den udenfor de værste konflikter. Økonomisk opfordres Fåret til at være sparsommelig, og til at undgå at tage chancer i forbindelse med spil og investeringer. I Dragens år bør man tage gode nyheder med et gran salt, da Dragen kan love mere end, den kan holde.

Aben

Aben vil i år opnå mere i form af viden end i form af penge. Dragens år er lyst, dynamisk og lykkeligt for Aben, der vil få nye indflydelsesrige venner, der vil støtte og hjælpe den med at realisere sine drømme. Dog bør Aben undgå at blive alt for entusiastisk, da Dragen ofte lover mere, end den kan holde.

Hanen

Dragen vil give Hanen et meget godt år, hvor dens velstand vil vokse. Den vil have succes, og vil indtage en ledende rolle. Den vil blive anerkendt og have fremgang, også romantisk, og vil få et år med mange festlige sammenkomster.

Hunden

Hunden vil være på vagt over Dragens grandiose stil. Den skal kæmpe for at beholde sin position, og imod konkurrenter. Hunden har ringe sans for den farverige og festglade Drage, med dens store armbevægelser og alt for optimistiske løfter, men ingen gider at lytte til Hundens pessimistiske advarsler i år. Det bliver et år hvor den bør satse på samarbejde med andre i stedet for at gå en pessimistisk enegang. Hunden vil modtage gode nyheder senere på året.

Vildsvinet

Vildsvinet vil få et nemt år, hvor mange døre vil åbne sig for den. Den vil få støtte fra indflydelsesrige personer, og både dens ledere og kolleger vil være meget tilfreds med den. Muligvis vil den krævende Drage sørge for, at den skal arbejde mere end vanligt. Vildsvinet vil generelt få et festligt og lykkelig år.

Rotten

Et meget godt år for Rotten, både i handel og kærlighed. Den vil have succes og fremgang, men bør være på vagt overfor nye venner, der forsøger at lokke den ind i lyssky aktiviteter.

Oksen

Et middels år med mange ændringer og uforudsete forhindringer. Dragens år vil blive krævende for alle tegn, og Oksen er ingen undtagelse, i det den skal arbejde hårdt for at nå sine mål. Den vil få støtte fra venner og personer med indflydelse.

Tigern

Med mindre Tigern samarbejder med indflydelsesrige personer, vil Dragens år ikke give den meget. Tigern vil måske føle sig undertrykket af andre i år, noget den kan have svært ved, selv om dette vil være til dens eget bedste. Således bør Tigern samarbejde med andre, i stedet for at kritisere og beklage sig.

Udstilling

med
den ladakhisk-tibetanske kunstner

Tashi Namgial

9. - 22. februar 2024

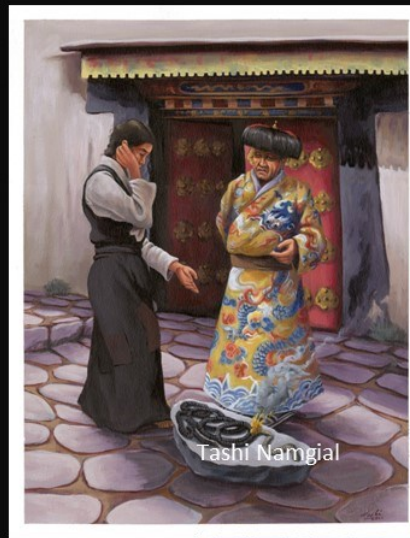
Kl. 10:00 - 18:00

Fernisering:

i 'Mellemrummet' på 1. sal

Den 9. februar kl. 14:00

Tashi Namgial vil primært udstille originaludgaverne af sine illustrationer til Dansk Selskab for Tibetansk Kulturs bog, "Tibetanske Folkeeventyr", samt flere andre værker.

Tashi Namgial

Tashi Namgial

Konstruktion af Sandmandala

14. - 17. februar 2024

i 'Centrum' på 2. sal

Indledende ceremoni og påbegyndelse af mandalaen den 14. februar kl. 10:00. Alle er velkommen til at se de 4 lamaers arbejde med mandalaen mellem kl. 10:00 og 18:00 hver dag. Afslutningsceremoni den 17/2 kl.

Foto: Ole Vilhelm Wagner

Opvisning med Lamadans

med 4 tibetanske Drikung khenpos

i 'Glassalen' på 1. sal

Den 16. februar kl. 20:00

Tibetansk buddhistisk ceremoni for Verdensfred

i 'Glassalen' på 1. sal

Den 13. februar kl. 20:00

Foto: Marie Funch-Ohlers

Sted: Kvarterhuset, Jemtelandsgade 3, 1. og 2. sal. Kbh. S (der er elevator)

Gratis adgang til alle events

Arrangører: Kvarterhuset og Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

Kunsteren Tashi Namgial

Tashi Namgial (født i Leh, Ladakh i 1992) er en berømt tibetansk-ladakhisk kunstner. Han har en BA og en Master of Fine Arts fra New Delhi College of Fine Arts og Benares Hindu University i Varanasi, Indien. Han har modtaget flere priser og legater, bla. 'National Scholarship' fra det indiske Kulturministeri-

um. Han blev, allerede som meget ung, kendt som en af de første til at kombinere traditionel tibetansk thangka-malning med moderne ekspressionisme.

Til udstillingen på Kvarterhuset vil han udstille de store originaludgaver af de 17 illustrationer han har lavet til Selskabets bog, "Tibetanske Folkeeventyr", samt 10 andre værker.

I udstillingsperioden vil man også kunne opleve opbygning af en freds-sandmandala, cham- (lama-) dans, udført af flere Drikung-khenpos, samt tibetansk folkedans, tibetansk musik o.a. Alle events er gratis.

Sted: Kvarterhuset, Jemtelandsgade 3, 2300 Kbh. S

Kvarterhuset, der er så venlige at låne deres lokaler ud til os gratis, har en egen café, hvor man både kan købe kaffe, te, kolde drinks og kager, samt middag (inkl. vegetarisk) til en billig penge.

Arrangører: Kvarterhuset og Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

Nyt fra bestyrelsen

Kære medlem,

*Fra og med 2024 skal **kontingentet betales senest den 1/3 hvert år**. Man kan altid finde kontingent-pris og kontakt- og bank-oplysninger på side 2 i bladet.

*Medlemmer bedes venligst huske at meddele Selskabet når de har fået ny adresse. Det er meget dyrt at sende bladet en gang til.

Tibet - en ny frontlinje for "hvidguldfeber" i det globale kapløb om fornybar energi.

Af forfatter og forsker Gabriel Lafitte.

Udsigt fra det 700 år gamle Gar kloster i Kham, Øst Tibet, 3700 m. over havet. (Foto: Tibet Eco Travel Collective).

Et litium-boom er på vej i det østlige Tibet, fordi kinesiske geologer har konkluderet, at mindst 85 % af DRC's reserver af det kritiske mineral findes på plateauet. Kinesiske forskere har for første gang benyttet sig af en ny afstands-opdagende teknologi til at finde hårdstens litium-årer i øde områder af Sichuan-provinsen, Kham og Amdo.

Satellitbilleder, der blev undersøgt i forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport, åbenbarede en stor og bred åre, "som sover i de høje bjerge og dybe dale", ifølge kinesiske statsmedier, der beskriver dette, som den største litium-forekomst i Asien.

Både Tesla, verdens største elbilproducent, og dens konkurrent Kinesiske BYD (som vil komme ind på Storbritanniens elbilmarked i år), bliver mere og mere afhængige af udnyttelsen og produktionen af tibetansk litium, efterhånden som de udvider deres marked på verdensplan.

Større og hurtigere elektriske biler kræver større litium-kapacitet til batterierne. Noget, der ikke kan lade sig gøre uden, at det sætter skjulte aftryk i Tibet.

Denne acceleration af litiumminedrift involverer højrisiko, energi-krævende bearbejdning i det seismisk aktive landskab, på verdens højeste og største plateau, der er et globalt epicenter for klimaændringer.

Tibet er afgørende for Kinas bestræbelser for at opnå dominans mht. at have, ikke kun den største adgang til litium, men i tillæg også til en bred vifte af kritiske mineraler og sjældne jordarter, i det globale kapløb mod en dekarboniseret verden.

-I mange årtier blev der gjort meget lidt for at udforske litiumforekomster i Tibet, bl.a. på grund af de store vanskeligheder det skulle indebære at have minedrift i de meget højt beliggende områder. Men begejstringen blandt geologer er vokset, og det tibetanske plateau bliver nu vurderet til at indeholde mindst 3655 millioner ton af Kinas anslåede 4047 millioner ton litium.

-Litiumudvinding involverer en forurenende, affaldsgenererende og energikrævende forarbejdning i selve minen, i et område, der er kendt for sin rige biodiversitet i subtropiske, tempererede og alpine

Tibetanere demonstrerer fredeligt mod litium-udvindingen i deres bjerge, samtidigt, som de viser noget af den skade den gør på naturen. (Foto: freetibet.org)

landskaber, med store forekomster af medicinske planter. I maj måned i år blev tusindvis af bud på et lille stykke tibetansk jord registreret af kinesiske investorer, og de første pristilbud blev overgået hundredvis af gange.

-Den amerikanske investor, Warren Buffets køb af BYD-aktier (Kinas ækvivalent til Tesla, red.) gjorde det økonomisk muligt for firmaet at udvinde litium fra den tibetanske saltsø *Chabyer* (kinesisk: Zabuye), der ligger ikke så langt fra grænsen til Indien - men meget langt fra Kina. Efterhånden som produktionen intensiveres, ser fremtiden for Elon Musks Tesla-gigafabrik uden for Shanghai i stigende grad ud til at blive afhængig af adgang til hårdstenslitium (spodumene) i det bjergrige østlige Tibet og dets forarbejdningsanlæg.

-Billige og forurenende metoder til forarbejdning af bjergene fra Tibets første litiummineområde vil nu sandsynligvis være i gang igen, i en fabrik, der tidligere var blevet lukket, efter forgiftning af lokale floder og husdyr. Tibetanske protester i både 2013 og 2016 mod minedriften i Jiajika i Kham, som er i et distrikt, hvor der ofte er jordskælv, blev nådesløst slået ned. Denne rapport (som denne artikel er et resumé af, red.) afslører de nye forarbejdnings metoder, der nu bliver benyttet, samt de nye litiumaflejringer, afsløret af satellitbilleder og kinesiske kilder.

-Tibetanere, der udtrykker bekymring over minerne eller protesterer fredeligt, risikerer at blive dræbt, tortureret, fængslet og miste deres levebrød. Mange af de mekanismer i den autoritære stat, der bruges til at bringe tibetanere til tavshed – især overvågning gennem smartphones og andre digitale metoder til overvågning – bliver i øvrigt drevet af litiumbatterier.

-Kinas dominans inden for litiumforarbejdning sætter dem i stand til at bestemme den nye standard for batteridrevne biler, som bliver større, hurtigere og mere litium-intensive, med den nuværende efterspørgsel, der driver verden mod et mere intensivt energiforbrug på et tidspunkt, hvor fokus på at bruge mindre el er bydende nødvendigt. Mens Kina udråber sig selv til leder af ren, grøn energi, har de samtidigt åbent og offentligt sagt, at de vil øge deres kulstof-udledning hvert år frem til 2030, og bygger nu aktivt mange nye kulkraftværker.

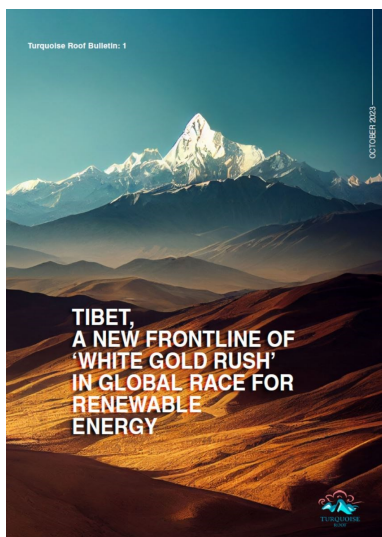
Under Xi Jinpings ”Made in China 2025”-kampagne er Kina allerede globalt førende inden for fotovoltaisk solenergi, vindmøller og konstruktion af dæmninger og elnet, der forbinder dem med fjerne industrielle brugere. De bruger deres viden og overskuddet fra minedriften i Tibet til at spekulere i fremtidige priser, via ’London Metals Exchange’, som kineserne købte i 2012. Xi Jinping har nu beordret en intensivering af udvindingen af kritiske mineraler.

En af Tibets indsøer er forvandlet til en brun, giftig mudderpøl, som et resultat af kinesernes forarbejdning af litium-udvinding. (Foto: freetibet.org)

Europa, USA, Canada, Australien, Japan og Sydkorea står i spidsen for en ny global alliance, der sigter mod at omdefinere sjældne jordarter og -minerale til et sikkerhedsspørgsmål, og forsøger at afslutte afhængigheden af forsyninger fra Kina. 'Minerals Security Partnership' (MSP) er i teorien åbent for alle lande, der forpligter sig til "ansvarlighed i forhold til sjældne jordarters og -mineralers forsyningskæder, for at understøtte økonomisk velstand og klimamål". Kina og Rusland er ikke på listen over grupperingen, som også kaldes for 'Det metalliske NATO'.

Artiklen er et resumé af en videnskabelig rapport, udarbejdet af "Turquoise Roof", der er et netværk af uafhængige tibetanske forskere, sinologer og lærde i partnerskab med "SecDev Group", Gabriel Lafittes "Rukor" og "Tibet Relief Fund." og publiceret den 1. november 2023. Bragt her med tilladelse fra "Turquoise Roof" og forfatteren. Rapporten kan læses i sin helhed her: [Turquoise Roof Bulletin1 Oct 2023.pdf](#)

Om forfatteren

Gabriel Lafitte har tilbragt årevis med tibetanere i eksil og i Tibet. Baseret i Australien forsker han i virkningerne af kinesiske politikker på det tibetanske plateau og træner regelmæssigt unge tibetanske professionelle miljøforkæmpere og aktivister. Årtiers fordybelse i tibetansk kultur og mange rejser rundt i Kina har givet ham et insider/outsider-perspektiv på to store civilisationer i konflikt. Han er en erfaren offentlig politisk rådgiver med ekspertise inden for udvikling, biodiversitet og ressourcforvaltningspolitik. Han har forfattet adskillige rapporter, artikler og bøger, bla. Bogen "Spoiling Tibet" ("Ødelæggelse af Tibet", red), der primært omhandler minedriften i Tibet, og den ødelæggende effekt dette har på landets natur, dyr og befolkning. Han er også redaktør på netavisen "www.rukor.org", der informerer om det indvirkning kinesisk tilstedeværelse i Tibet og især minedriften i landet har på tibetanerne og især de tibetanske nomader.

Aktuelle Projekter

Alle donationer går ubeskåret til de forskellige hjælpeprojekter.

Du kan støtte et eller flere af de nedenstående projekter ved at indbetale valgfrie beløb på:

Reg. nr. 9570, kontonummer: 342 87 88

Drepung Gomang

(Kodeord: DG)

Drepung Gomang School er en underafdeling af Drepung Gomang Cultural Association og det berømte kloster Drepung. Skolen, der huser ca 200 munke i alderen 7-18 år, er en moderne folkeskole fra 1. til 10. klasse. I tillæg til at undervise i buddhisme, undervises der også i almene og kreative fag, som fx engelsk, matematik, naturvidenskab, litteratur, kalligrafi, historie og tibetansk.

Skolen er først og fremmest et uddannelsesstilbud til meget fattige eller forældreløse tibetanske børn, og til munke, der for nyligt er flygtet fra Tibet.

Skolen er fuldt og helt baseret på sponsorgaver, og har behov for hjælp til lærernes løn, skoleprojekter, studiemateriale, mad, tøj og udgifter til vedligehold af bygninger.

Hvis du gerne vil støtte dette projekt, kan du betale via netbank til: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive projektets kodeord DG på din indbetaling.

The Tsering Elder's Home

(Kodeord: TEH)

To af beboerne på Tsering Elders Home. Det fremkommer tydeligt, på billedet, at beboerne spiser sundt, mediterer hver dag og primært bliver behandlet med tibetansk medicin, hvis hovedformål er at balancere krop og psyke. Således slipper de for det meste, for de bivirkninger, som man ofte får ved behandling med kemisk medicin. (Foto: Yangji Sherpa Eliassen).

The Tsering Elder's Home er et moderne plejehjem, grundlagt i 2003 af 'Tibet Fund', der er tilknyttet eksilregeringens indenrigsministerium.

Plejehjemmet, der ligger i Boudha, udenfor Kathmandu, har pt. 30 ældre og handicappede beboere og 6 ansatte - en leder, en sygeplejerske, to kokke og to medhjælpere. En

tibetansk læge er også fast tilknyttet plejehjemmet.

Plejehjemmet har behov for økonomisk støtte til hjælpemidler til pleje og genoptræning, mad og tøj til beboerne, vedligehold, løn til de ansatte, og alt det, der er forbundet med at drive et moderne plejehjem.

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via netbank til: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive projektets kodeord: TEH på din indbetaling.

Tsering Elders Home har været lukket for udenforstående i ca 2 år pga. Corona, men frivillige underholder og aktiverer beboerne med bl.a video-belæringer af HH Dalai Lama (tv), kort og andet spil, og traditionel tibetansk sang og - for dem med gode ben - også dans. På billedet til højre synger beboerne et hymne og ofrer kathaks til H.H. Dalai Lama. (Foto: Tsering Elders Home)

Dharamsala Animal Rescue

(Kodeord: DAR)

Dharamsala Animal Rescue er en velfungerende sponsorbaseret veterinærklinik i Dharamsala i Indien, hvis arbejde er internationalt anerkendt og har resulteret i flere internationale priser. Alle dyr, både de hjemløse og privatejede, får gratis veterinærhjælp af organisationen, der også vaccinerer alle de hjemløse hunde de kan finde i området mod rabies, hvalpesyge o.a., og steriliserer dem. Gadehunde bliver desværre ofte udsat for trafikulykker, og mange af dem har desuden smertefulde hudsygdomme. Disse hunde bliver indlagt på klinikken til kirurgisk og medicinsk behandling, og bliver boende der til de er raske nok til at klare sig på gaden igen. Andre bliver på klinikken til de bliver adopteret. Klinikkenes medarbejdere besøger også lokale skoler og underviser børnene i hvordan de skal behandle gadehunde, dvs. sætte mad ud til dem, ikke skade dem, undgå dem hvis de viser symptomer på rabies og at ringe klinikken hvis de ser skadede eller syge dyr. De formidler også adoption af hunde til indiske og udenlandske "forældre", og hjælper til med papirarbejde og fragt af hundene. Organisationens har behov for hjælp med penge til dyrefoder, medicin, husleje og løn til veterinærer og andre ansatte.

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via netbank til: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive kodeordet DAR på din indbetaling.

Tibetan Nuns Project

Kodeord: TNP

Tibetan Nuns Project er en paraplyorganisation for 7 tibetanske nonneklostre i Indien, Ladakh og Nepal, der tilsammen huser 700 nonner. Organisationens kontaktes af de forskellige klostre når de har behov for økonomisk hjælp til reparation af bygninger, til større indkøb, fx af cisterner, vandrør, undervisningsmateriale o.l., og organiserer undervisning i buddhisme og i almene fag, som fx geografi, historie, matematik, engelsk, tibetansk, computer o.l. på hvert kloster. Ved at støtte dette projekt, hjælper man således flere nonneklostre økonomisk.

Tibetan Nuns Project hjælper også nonner, der lige er flygtet fra Tibet med at finde plads på et kloster i Indien eller Nepal.

Det er også Tibetan Nuns Project, der står bag successen med, at tibetanske nonner nu har mulighed for at studere højere buddhistisk filosofi, og rigtig mange nonner har nu taget den højeste mulige eksamen, og kan kalde sig "Geshe-ma" der er ækvivalent med munkenes højeste titel, "Geshe" hvilket kan sammenlignes med en vestlig professortitel i buddhistisk filosofi og religion.

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via netbank til: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive kodeordet TNP på din indbetaling.

Rachen Kloster

Kodeord: RA

Rachen nonnekloster har fået nye, ekstra forstærkede tage på de fleste af bygningerne. (Foto: Kopan)

Den smukke og svært tilgængelige Tsum-dal er et såkaldt Beyul - 'en hellig skjult dal' - velsignet og forseglet af Guru Rinpoche i det 9. årh. Mange berømte yogier og lamaer har mediteret her i århundreder. (Foto: Kopan).

Tsum-dalen og Rachen kloster

Rachen nonnekloster ligger i den mystiske Tsum-dal, på grænsen mellem Nepal og Tibet, på 3500 meters højde. Selvom dalen ligger i det nuværende Nepal, er befolkningen og deres religion og kultur, pga. nærheden til Tibet og fordi dalen ligger så isoleret fra resten af det nepalesiske samfund, tibetansk. Rachen og det nærliggende munkelovestret, Mu, blev etableret i 1936 af den bhutanesiske lama, Drupa Rinpoche, der i mange år mediterede i forskellige huler i området. Da Drupa Rinpoches nuværende inkarnation ikke har mulighed for at tage sig af driften af klosterne, fordi han som regel er i tilbagetrækning, bad han for nogle år siden Kopan klostrets abbed, Zopa Rinpoche, om at overtage ansvaret for dem. Fra at være to meget faldefærdige klostre, med meget ringe boligforhold, især for nonnerne, der hele tiden forværredes af laviner, jordskælv og andre naturkatastrofer, er Rachen nu, under Zopa Rinpoches ledelse og dygtighed mht. at skaffe sponsorer, fx os - igen begyndt at blomstre.

Rachen kloster ligger ved foden af bjergkæden Ganesh, hvis højeste tinder er 7000 m høje, og bliver ofte beskadiget af laviner, stensked og jordskælv. (Foto: Kopan)

Klosterbygningen på Rachen er nu ved at udbygges og forbedres. Tagene, og de dele af klosteret der har ryggen mod de 7000 meter høje Ganesh-bjerge, og som hver vinter udsættes for laviner, er blevet forstærket og nye bygninger er kommet til, bl.a. en ny gompa (templebygning). Modsat tidligere år, hvor nonnerne sultede og sov på kolde jordgulve, har alle de 80 nonner nu egne, varme klosterceller. På grund af donationer fra Vesten bliver der nu ofte sendt madvarer, tøj, undervisningsmateriale og andre fornødenheder op til Rachen, enten med Yakokser eller helikopter.

Drupa Rinpoche, der grundlagde Rachen i sin forrige inkarnation, under et besøg på klostret i 2018. (Foto: Kopan)

Mange af Rachens nonner bor nu på Kopan kloster i Boudha om vinteren, hvor de modtager buddhistiske belæringer og undervisning i tibetansk, engelsk, computer og andre mere almene fag, og opnår viden, som de viderebringer til Tsum-dalens børn, der nu får den uddannelse de ellers ikke ville have mulighed for at få. Der bor nu også en tibetansk læge på klostret, der også betjener alle dalens beboere. Da det for det meste er munkelovestre, der traditionelt modtager donationer, er nonnerne på Rachen meget glade for, at vi har valgt at kun hjælpe dem, og vi får hvert år takkebreve og små gaver fra dem, og denne tak vil vi viderebringe til alle Jer, der donerer penge til projektet!

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via bankoverførsel til: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive kodeordet RA på din indbetaling.

Kong fu Nonnerne

Kodeord: KN

Drukpa Kagyu-nonneme på klosteret Druk Amitabha Mountain udenfor Kathmandu - de såkaldte Kong fu-nonner - har, i tillæg til, at de er seriøst praktiserende buddhister og har højere eksamener i buddhistisk filosofi, også en meget velfungerende og mange-facetteret humanitær organisation. De bringer fx ofte mad og medicin ud til afsidesliggende landsbyer i Nepal og Ladakh, hvor de samtidigt underviser befolkningen i bæredygtig landbrug o.a.

De har også fokus på kvinders rettigheder, og underviser landsbybefolkningen i dette, samt i det naturlige i kvinders månedlige cyklus, hvilket stadigvæk er tabu i visse landsbysamfund i Nepal. Nonnerne syr selv genanvendelige hygiejnebind, som de deler ud til landsbykvinderne, sammen med nonnernes egen hjemmeproducerede sæbe og andre hygiejneartikler.

De har også stort fokus på klimaet, og tager ofte på flere måneder lange rejser i Himalayaregionen, enten til fods eller på cykel, hvor de renser naturen for affald, får landsbyboerne med, og lærer dem hvordan de kan tage hensyn til naturen og klimaet.

Mange af nonnerne er også uddannet i grundlæggende sygepleje, og assisterer de vestlige kirurger, der årligt besøger regionen for at give gratis øjenkirurgi.

Nonnerne dyrker selv det meste af deres egen mad på klosterets grund. Her har de også oprettet et dyreinternat for hjemløse dyr, og dyr, der ellers skulle slagtes, hvor dyrene kan leve et godt liv, uden frygt, til de dør en naturlig død.

Deres spirituelle overhoved, Gyalwang Drukpa Rinpoche, er en stor pioner med hensyn til nonners rettigheder, bl.a. ved at give dem ret til at studere buddhistisk filosofi på et højt niveau og til at lave de lama-danse, som traditionelt og i århundreder kun har været forbeholdt munke. Dette har resulteret i trusler om vold fra mere konservative buddhistiske institutioner, der bl.a. har truet med at brænde deres kloster ned. Dette igen resulterede i, at Rinpoche ansatte en lærer i kampsporten Kong fu, så nonnerne kunne beskytte sig selv og deres kloster. Deraf betegnelsen 'Kong fu-nonneme'. Efterhånden som nonneme er blevet dygtigere til Kong fu, er

de også begyndt at undervise kvinder i Nepal og Ladakh i sporten, så de kan beskytte sig mod de overfald og voldtægter, der efterhånden er blevet så udbredt i Indien og Nepal. Praktiseringen af Kong Fu anbefales også af nonneme, som en del af spirituel praksis, da det gør det nemmere at fokusere sindet under meditation.

Nonnerne bringer mad og andre fornødenheder til fods og nogle gange på cykel til afsidesliggende landsbyer i Himalayaregionen. Foto: Abutchernesbitt.

Nonnerne har vundet flere priser for deres arbejde. I 2022 på Den Internationale Kvindedag, fik de igen en pris fra den indiske regering for deres arbejde for kvinders rettigheder og sikkerhed. Foto: Druk Amitabha.

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via bankoverførsel til: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive kodeordet KN på din indbetaling.

Kancha Sherpa Foundation

Kodeord: SHE

Kancha Sherpa Foundation uddeler stipendium, skoleudstyr og andre gaver til børnene i Namche,

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via netbank til: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive kodeordet SHE på din indbetaling.

Kancha Sherpa Foundation er Selskabets nære samarbejdspartner i Namche ved Everest Basecamp i Nepal. Organisationen hjælper skolebørn fra mindre bemidlede familier i Namche Bazaar og landsbyer i omegnen, med alt fra bøger, ransler (et stort hit), skriveudstyr og tøj, og hvert år får flere elever stipendier til videre skolegang og studier.

Organisationen deler også ud varmt tøj, tæpper, køkkenudstyr og andre fornødenheder til områdets fattige og enlige ældre, og hjælper både praktisk og økonomisk med genopbygning af huse efter laviner, jordskælv og andre naturkatastrofer, der ofte indtræffer i området, der ligger 3.400 meter over havet. Organisationen underviser også turister og lokalbefolkning i miljø- og naturbevarelse og bæredygtig turisme i området.

Kancha Sherpa, organisationens grundlægger, der er den sidste overlevende af den gruppe af sherpas, der hjalp Hillary med at blive den første, der nåede toppen af Everest, er en berømt og meget æret person i Nepal, der har modtaget mange æresbevisninger, inkl. fra den nepalesiske regering. Han er også en elsket landsby-lama i Namche, hvor han især er optaget af, at egnens børn får skolegang og uddannelse. Kancha og hans familie har også i mange år hjulpet mange tibetanske flygtninge med mad og husly på deres vej over bjergene, og således reddet mange tibetanere fra at blive fanget af nepalesiske grænsevagter, der sender tibetanske flygtninge tilbage til Tibet. - Der er for nyligt udkommet en bog om Kancha Sherpa liv. Bogen kan købes i Selskabets butik.

Kancha Sherpa, organisationens grundlægger. Hvis man kigger godt efter, kan man nederst til venstre på plakaten, bagved Kancha, se at Selskabet står som en af hovedsponsorerne.

Individuelt Sponsorship

Kodeord: Phurbu

Phurbu Dölma er 38 år, bor i Kathmandu i Nepal og mor til to børn. Hun flygtede fra Lhasa da hun var 14 år gammel. Hun er uddannet skrædder i landflygtighed og har arbejdet som sådan i mange år, men efter at have udviklet spinal tuberkulose pga. en ubehandlet TB, har hun næsten ikke været i stand til at arbejde, hvilket har resulteret i en meget lille indtægt. Da tibetanere har meget svært ved at få fast arbejde i Nepal, er hendes mands arbejdssituation og dermed indtægt, ustabil og lille. Phurbu har behov for 5000 kr. pr. år til at betale for den ældste søns skolegang.

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via netbank til Reg.nr. 9570, kontonr. 342 87 88, og skrive kodeordet PHURBU på din indbetaling.

Tsawa Association

Kodeord: TSAWA

Central Tibetan Tsawa Association er en organisation der er blevet grundlagt for at hjælpe fastboende og flygtninge fra Tsawa-regionen i Kham i Øst Tibet. De giver økonomisk bistand til uddannelse, læge- og hospitalsudgifter, medicin og til juridisk hjælp. Deres store stab af frivillige hjælpere desuden ældre og handicappede flygtninge med indkøb, madlavning, rengøring, reparation af deres boliger o.a. Organisationen, der har hovedkontor i Dharamsala, Indien, blev grundlagt i 2003 af lamaer fra Tsawa-regionen i Kham.

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via netbank: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive kodeordet TSAWA på din indbetaling.

Sangye Menla Trust

Kodeord: MENLA

Sangye Menla Patient's Charitable Trust, der blev indviet og fik sit navn af både H.H. Dalai Lama og Karmapa Ogyen Trinley Dorje, er en tibetansk organisation i den nordindiske by Chandigarh, der ligger lige syd for Dharamsala.

Denne velfungerende organisation blev grundlagt i 2008 for at hjælpe landsbyboere fra hele Himalayaregionen, der kommer rejsende til Chandigarh for at besøge en læge eller for at indlægges på hospital.

Mange af patienterne har aldrig før besøgt en storby, og taler ofte ikke hindi. Organisationen hjælper således patienterne med kørsel til det rigtige hospital, oversættelse og

samtale med læger, indkøb af medicin, og med overnatning på deres center, hvor der også er plads for ledsagende familiemedlemmer, ofte i flere uger, så patienterne kan blive helt færdigbehandlet før de rejser hjem igen. Mange patienter har ingen penge, og organisationen hjælper således også med at betale alt, inkl. rejse til og fra Chandigarh, hvis nødvendigt.

Da Sangye Menla Trusts grundlægger og leder, Lobsang Thubten Bhutia, har et halvfærdigt medicinstudie bag sig, og da flere af de frivillige på stedet har fået en grundig plejeuddannelse, kan de også give patienterne adækvat og god pleje under opholdet.

Centeret arrangerer også 'Free Medical Camp' en gang i mellem, hvor patienter, både lokale og andre, kan få gratis undersøgelse, diagnosticering og behandling, både af vestlige og tibetanske læger.

Centeret har plads til 22 patienter og pårørende i smukke og hygiejniske omgivelser, hvor man kan lave sin egen mad i et fælles køkken, og samle kræfter inden rejsen hjem.

I tillæg til at drive dette center, bygger Sangye Menla Trust også et plejehjem i et afsidesliggende område af Zaskar i Ladakh, og hjælper afsidesliggende og fattige landsbyer i Himalayaregionen med at bygge brønde o.a., samt med andre fornødenheder, der gør hverdagen lettere for landsbyernes beboere.

Hvis du gerne vil støtte dette projekt kan du betale via netbank: reg.nr. 9570, kontonr.: 342 87 88, og skrive kodeordet MENLA på din indbetaling.

TIBET NYT

Nyheder og historier fra Tibet og den tibetanske diaspora

Af Grethe Sørvig, formand for DSTK

UNG TIBETANSK SANGER IDØMT TRE ÅRS FÆNGSEL FOR "PATRIOTISKE SANGE"

Foto: Tibet Times

Den unge tibetanske sanger og sangskriver Golok Palden blev for nylig idømt tre års fængsel, ifølge en rapport fra avisen "Tibet Times".

Han blev anholdt af kinesiske myndigheder fra Pema County for at synge en tibetansk 'patriotisk sang', hvorefter han blev idømt tre års fængsel uden rettergang. Domsafsigelsen blev meddelt hans familie uden nogen formel dokumentation.

Palden, kendt for at spille Dranyen (tibetansk lut), blev berømt og populær efter at have sikret sig sjettepladsen i en virtuel Dranyen-spillekonkurrence.

Hans sang 'Remembering Mother' gik viralt på sociale medier, hvor han har rundt 100.000 følgere. Der har dog ikke været nogen opslag på hans konto siden den 26. marts i år.

Arrestationen og fængslingen viser med al mulig tydelighed de begrænsninger, som tibetanske kunstnere står over for under det kinesisk regime. (Kilder: Tibet Times, Yarlong.com, freetibet.org o.a.)

DEN FALSKE INKARNATION AF PANCHEN LAMA INDVIER MUNKE I TIBET

Foto: yarloong.com

Den af CCP udpegede og således falske reinkarnation af Panchen Lama ordinerer nu nye munke på Panchen Lamas gamle kloster, Tashi Lunpo, i Shigatse i vest Tibet, hvilket har forårsaget vrede blandt tibetanere.

- Den rigtige reinkarnation af Panchen Lama, der blev udpeget af HH Dalai Lama i 1995, blev som lille dreng kidnappet af kineserne sammen med hele sin familie. Ingen ved hvor han befinder sig, eller om han er i live.

Tibetanerne har ingen tro på, at den falske Panchen Lama er en spirituelt udviklet person, og vil derfor heller ikke frivilligt deltage i hans "belæringer" og "indvielser". Derfor bliver mindst et medlem af hver tibetanske familie tvunget, under trusler om fængselsstraf, bøder eller opsigelse fra deres arbejde, til at deltage.

(Kilder: yarloong.com, Tibet Times, o.a.)

TIBETANSKE SKOLEDRENGE BLEV OFRE FOR TRAFFICKING

I marts i år flygtede 8 teenagere fra en af de berygtede kinesiske internatskoler i Tibet. De var flygtet, fordi en kinesisk forretningsmand havde lovet at hjælpe dem med at flygte til Indien. I stedet for fragtede han 4 af dem til Myanmar, hvor mange kinesiske firmaer har etableret sig.

4 af de 8 studerende fattede mistanke til kineseren, og forlod ham. De blev dog senere arresteret af kinesisk politi (fordi de var flygtet fra skolen). De 4 andre, der tog chancen med den kinesiske forretningsmand, blev solgt til en kriminel organisation i Myan-

mar. Her blev de indespærret, og pålagt at betale et beløb, der tilsvarede over 1 million kr., enten ved at få familien til at betale, eller ved at arbejde "gælden" af.

Det lykkedes den ene dreng at kontakte sin familie i Tibet. Familien, der fik en lama til at lave "Mo", gav drengen besked fra lamaen om at flygte umiddelbart efter, at det store beløb var betalt, og der kom krav om endnu et større beløb.

Det endte til sidst med, at familiemedlemmerne selv var nødt til at tage sig over grænsen til Myanmar og hente drengen hjem.

Der er kun gjort rede for denne ene dreng, der kunne fortælle om det flere måneder lange mareridt. Sandsynligvis befinder de 3 andre sig stadigvæk i fangenskab i Myanmar.

(Kilder: yarloong.com, Tibet Times o.a.)

KVINDELIG TIBETANSK MILJØAKTIVIST PÅ BBC'S TOP-100-LISTE OVER BEMÆRKELSERVÆRDIGE KVINDER i 2023

Den tibetanske miljøforkæmper Palyang er blevet hædret med en plads på BBC's "100 kvinder"-liste 2023, for sit arbejde med at bevare det tibetanske plateaus økologi.

Palyang har, siden 2018, sporet ændringer i regionens miljø og skabt miljøvenlige produkter.

JETSUNMA TENZIN PALMO OGSÅ PÅ BBC TOP-100-LISTE

Den berømte engelske buddhist-nonne, Jetsunma Tenzin Palmo, er også på samme Top-100-liste for at etablere Dongyu Gatsal Ling nonnekloster i Indien, og for hendes indsats for kvindelig åndelig empowerment.

BBC's liste i år fokuserer på kvinder, der gør en betydelig indvirkning på klimaændringer, kultur og spirituel vækst.

Læs mere om Tenzin Palmo i 'Tibet' nr. 91 fra 2017.

Digte

Af Gyalpo Tsering

Tibetansk flygtning, skribent og poet

Dansk oversættelse: Grethe Sørvig

SØN AF SHANGRI-LA

Jeg blev født ind i denne verden uden at kende min far eller mor, alligevel var der nogen, der stille vågede over mig i en helvedes fødsel

En navnløs sjæl, et formløst plateau,

Højt i skyerne.

Mit liv kredsede om navnløse mennesker, der var tyndet af en ånd

Det ville ikke dø: udsultet, ubehandlet, forladt her og der

Fordrevet fra mit hjem af en onkel

På grund af hans søn

Så da kuglerne fløj, og vejen blev ujævn, forlod han mig

Blandt flygtningene, i varmen, blandt groft udhuggede hytter

Et barn uden retning eller en hånd at holde i

Kun et beskyttende spøgelse

Mens jeg var på en bus til Dharamsala, hørte jeg

nogen råbe mit navn

Indtil da kendte jeg ikke mit navn eller vidste hvor jeg kom fra

"Jeg er din søster," råbte hun højt

Hvidt slik i hendes hånd til mig

Jeg følte mig ikke i gæld, mit hjerte var tomt for omsorg eller kærlighed

Jeg var en vild yak, der strejfede rundt på min indre vindomsuste eng

Indfanget i en vuggestue med andre på min alder

Et klap på hovedet af og til

En dag kom en rig mand og tog mig afsted til et andet "hjem"

Jeg brugte mange nætter på at døse i hans køkken, sulten og trist

Hvorfor husker jeg kun nætterne?

Havde jeg ikke fortjent sollys?

Selv i disse turbulente tider i et barns lille liv

Min åndebeskytter holdt øje med mig på afstand

Ikke sne, ikke regn, ikke solskin

Fjernt og alligevel meget tæt på

Opvokset på en skole for kasserede børn af alle slags

Gav mig ingen trøst eller en følelse af kammeratskab: Jeg var alene

Selv de tårer, jeg fældede alene i min seng om natten

Ingen til at give trøst

De spurgte mig, hvor jeg kom fra, og uden at tænke

Kom Tibet ud af min mund, og dybt fra min sjæl

Jeg kunne se deres øjne lyse op

Shangri La i deres sind

Så jeg underholdt dem med heroiske kampe og en vovet flugt

Over iskolde pas, brusende floder, forfulgt af en hær

Af blodtørstige kinesiske rødgardister

Ikke helt usandt

Som årene gik, blev jeg klar over, hvem jeg var

Hvor jeg kom fra, og blev glad for mine forældre;

Ikke de mennesker, som jeg ikke måtte arve

Men Tibet, snelandet

Som barn drømte jeg om at blive munk i et kloster

Selvom jeg hævder at være buddhist, kan jeg ikke læse tibetansk

Den drøm havde ingen substans; tog mig ingen vegne

Jeg sluttede mig til Chushi Gangdruk*

De spurgte mig med en riffel i hånden og et smil

De kunne ikke se dedikationsilden brænde i mig

De så kun deres egen pompøse skygge

Nu er deres smil falmet

***Tibetansk guerillahær.**

I Gangchen Kyishong blev jeg lovet "Special Training"

Men endte med at skrive og lime artikler til ugeavisen Sheja

Udnævnt til "offentlig embedsmand" i 11. klasse

Skrev dårlig poesi ind i mellem

Nogle måneder senere, indfandt jeg mig for at slutte mig til den hemmelighedsfulde SFF**

Lærte at skyde, klatre på klipper, junglelejr, hoppe fra fly

Mens drømmen om at redde mit hjemland fra det onde

Kom mere og mere på afstand

Nu gammel og skuffet over den manglende ære jeg har givet mine forældre

Drømmer hver nat om mit fædreland svøbt i lænker

Og kinesiske turister der tager billeder af triste øjne

Fængslet i et jernbur

Tibet er min mor, Tibet er min far, og Tibet er mit barn

Dharma kan ikke redde dem, tårer kan ikke redde dem fra det onde

Kun det at leve og fortsætte med at leve kan, mine brødre.

Pö gyalö

**** SFF: the Special Frontier Force.** En underafdeling af den indiske hær, bestående af tibetanske flygtninge og indiske og nepalesiske Gurka-soldater, grundlagt den 14. november 1962, og er siden vokset i styrke, antal og dygtighed. Dens primære formål var, og er, at operere bag fjendens linjer inde i Kina i tilfælde af en Sino-Indisk krig. SFF har fungeret som sikkerhedsstyrker for Indira Ghandi og har været benyttet i konflikter, i bl.a. Bangladesh og Khargil-krigen, og var også involveret i grænsekonflikten med kinesiske soldater i 2020 og 2021 i Ladakh, lige så vel som den er mobiliseret på grænsen mellem den indiske delstat Arunachal Pradesh og Kina.

Gyalpo Tsering fulgte som barn med de første flygtningegrupper fra Tibet. Han er en velkendt poet og skribent i den tibetanske diaspora. Han bor i eksil i Canada, hvor han arbejder som Network Administrator i et computerfirma.

TILBUD!

Op til 50 % rabat på flere varer

Halssmykker

Punge

Ringe

Armbånd

Buddha-statuer

Thangkas

Yogi-sjal

Håndleds malas

Øreringe

Glædelig Jul og Godt Nyt År!

Dansk Selskab for
Tibetansk Kultur

ཨུ་ཤེས་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་

ISSN:1397 - 9248

Tryk: Sangill Grafisk APS